

פוניהטובה

(Poniatowa). מחנה לשבויי מלחמה ולעבודת כפייה. העיירה פ' שוכנת 36 ק"מ ממערב ללובלין שבפולין. בספטמבר 1941 הוקם בה מחנה לשבויי מלחמה סובייטים, 'שטאלאג 359' (STALAG 359). השמירה על המחנה הוטלה על גדוד משמר ארצי 709 (Landeschützenbataillon 709), בסך-הכול הועברו למחנה פ' כ-24,000 שבויי מלחמה סובייטים. רובם הגיעו למחנה בחודשים נובמבר-דצמבר 1941. מחמת הטרור מצד הסגל הגרמני, תנאי התברואה הירודים ביותר, העבודה הקשה והרעב החמור, הגיעה התמותה בקרב השבויים למאות ביום. עד תחילת אביב 1942 מתו או נרצחו 22,000 שבויים ונקברו ב-32 קברי המונים בשטח המחנה. 500 מהניצולים הסכימו להתגייס ליחידות עזר של הצבא והמשטרה הנאצית. המחנה הועבר מידי הצבא הגרמני לידי הס"ס והפך למחנה לעבודת כפייה של אסירים יהודים.

באוקטובר 1942 הועברו למחנה פ' היהודים הראשונים מהגטו באופולה לובלסקיה. בינואר 1943 היו במחנה 1,500 אסירים יהודים. אחרי דיכוי המרד בגטו ורשה במאי 1943 הועברו למחנה פ' 16,000-18,000 יהודים. כ-10,000 אסירים עבדו במפעלי הטקסטיל של התעשיין הגרמני ולטר טבנס, שהועברו לפ' מגטו ורשה. השאר עבדו בעבודות שדה שונות במחנה ובסביבתו.

המפקד הראשון של המחנה היה אוברשטורמפירר גוטליב הרינג, ואחריו אוטו האנטקה. במיפקדה היו 40 אנשי ס"ס גרמנים. השמירה על המחנה הוטלה על יחידה של משתפי-פעולה, בעיקר אוקראינים, ובה כ-600 איש. בפ' שרר משטר של טרור ומאות אסירים הוצאו להורג או עונו למוות. במחנה פעל ה'ארגון היהודי הלוחם', ומטרתו היתה הכנת מרד למקרה של חיסול המחנה. מפקד הארגון במחנה היה מלך פיינקינד, פעיל של 'פועלי-ציון שמאל' מורשה. בספטמבר 1943 גילו הגרמנים כמה כלי נשק שהכינה המחנתרת, והמשטר במחנה עוד הוחמר.

בליל 3-4 בנובמבר 1943 הגיעו למחנה כוחות ס"ס גדולים, שבאו מפרוסיה המזרחית ומקטוביץ (KATOWICE) ויחידה מיוחדת משומרי מחנה אושוויץ. על היחידות ההן הוטלה רציחת ההמונים ששם הצופן שלה היה 'מיבצע קציר' (ארנטפסט). האסירים גורשו מהצריפים והוכרחו לרוץ בקבוצות אל בורות שהוכנו בקרבת המחנה. שם נרצחו כולם במכונות ירייה. חלק מהאסירים סירב לעזוב את הצריפים וגילה התנגדות. הגרמנים הציתו את הצריפים על יושביהם. אנשי המחנתרת הצליחו להצית כמה מחסנים של המפעלים. בסך-הכול נרצחו ביום 4 בנובמבר 1943 כ-15,000 אסירי המחנה. הגרמנים ניסו להכריח כ-200 אסירים לעסוק בשריפת גוויות הנרצחים, אך האסירים סירבו ונרצחו גם הם. שרדו מעטים שהצליחו להימלט מהמחנה לפני חיסולו.

